

Як показали результати всеукраїнського опитування, проведеного в рамках проекту INTAS “Мовна політика в Україні: антропологічні, лінгвістичні аспекти та подальші перспективи”, кількість суржикомовних осіб прямо пропорційна кількості людей, які у повсякденному житті використовують обидві мови – українську і російську. Отже, перемінне використання в побуті двох мов – української і російської – сприяє розповсюдженню суржику.

Таким чином, важливими завданнями майбутньої мовної політики України має стати підвищення престижу української літературної мови, пошук шляхів поширення української мови серед неофіційних сфер спілкування, що стане тим поштовхом, який спонукатиме молоде покоління вибирати її як основну у спілкуванні. Ставши засобом щоденної побутової комунікації, літературна українська мова повноцінно функціонуватиме та консолідуватиме населення України.

Остафійчук Т.В., доцент кафедри психології та педагогіки навчально-наукового інституту права та психології Національної академії внутрішніх справ, кандидат психологічних наук, доцент

КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ У СТРУКТУРІ КВАЛІФІКАЦІЇ ФАХІВЦІВ З ВИЩОЮ ОСВІТОЮ

Суспільно-економічні реформи та розширення сфери послуг громадянам поставили перед представниками різних професій нові завдання. Якість здійснення професійної діяльності значною мірою залежить від результативності контактів працівників з клієнтами, колегами та представниками різних установ і визначається рівнем їхньої загальної і професійної культури, готовністю до комунікативної діяльності, постійного професійного вдосконалення.

Комунікативна культура фахівців різних галузей – це складна система з множиною елементів, зв’язків та відношень, що становлять єдине ціле. Рівень культури спілкування впливає

на здатність фахівця створювати ефективні умови для професійної і міжособистісної взаємодії, адекватно оцінювати комунікативну ситуацію, здійснювати обмін інформацією, досягати цілей професійної діяльності.

Урахування результатів проведених досліджень, аналізу комунікаційної мережі системи професійної діяльності, вимог до фахівців різних галузей, дозволило визначити структуру комунікативної культури фахівця, яка складається з мотиваційно-ціннісного і поведінкового компонентів, формування яких передбачає оволодіння працівниками знаннями про сутність, етичні норми, принципи спілкування, розвиток їх цілей, мотивів, особистісних і ділових якостей, комунікативних, інтерактивних і перцептивних умінь, їх використання у практичній діяльності відповідно до ціннісних орієнтацій.

В Україні з метою введення європейських стандартів та принципів забезпечення якості освіти з урахуванням вимог ринку праці до компетентностей фахівців 23 листопада 2011 р. постановою Кабінету Міністрів України була запроваджена Національна рамка кваліфікацій – системний і структурований за компетентностями опис кваліфікаційних рівнів. Опис кваліфікаційних рівнів, визначених Національною рамкою, здійснюється через такі складники: знання, уміння, комунікація, автономність та відповідальність. Де, зокрема, комунікація визначається як взаємозв'язок суб'єктів з метою передавання інформації, узгодження дій, спільної діяльності.

Відповідно до Закону України “Про вищу освіту” перший (бакалаврський) рівень вищої освіти відповідає шостому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій і передбачає здобуття особою теоретичних знань та практичних умінь і навичок, достатніх для успішного виконання професійних обов'язків за обраною спеціальністю. Національна рамка кваліфікацій визначає такі вимоги до комунікації фахівців цього рівня: донесення до фахівців і нефахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі професійної діяльності; здатність ефективно формувати комунікаційну стратегію.

Другий (магістерський) рівень вищої освіти відповідно до чинного Закону України “Про вищу освіту” передбачає здобуття

особою поглиблених теоретичних та/або практичних знань, умінь, навичок за обраною спеціальністю (чи спеціалізацією), загальних засад методології наукової та/або професійної діяльності, інших компетентностей, достатніх для ефективного виконання завдань інноваційного характеру відповідного рівня професійної діяльності. Цей рівень відповідає сьомому кваліфікаційному рівню Національної рамки кваліфікацій, яка визначає для фахівців магістерського рівня такі вимоги до компетенцій у сфері комунікації: зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються; використання іноземних мов у професійній діяльності.

Отже мовна підготовка, забезпечення комунікативної компетентності фахівців різних ступенів є одним з найважливіших завдань вищих навчальних закладів.

Лощинська Н.В., доцент кафедри юридичного документознавства Національної академії внутрішніх справ, кандидат філологічних наук

ЕТИКЕТНІ ФОРМУЛИ ЗВЕРТАННЯ У ПРАВООХОРОННІЙ ДІЯЛЬНОСТІ

Етикет – це зведені норми поведінки і правила ввічливості в будь-якому товаристві. Мовний етикет, необхідний для досягнення комунікації, реалізується спеціальними мовними засобами, скерованими на з'ясування, підтримання, припинення комунікації. Різні мови світу виробили власні лексичні, морфологічні, синтаксичні засоби вираження ввічливості, спеціальні формули, що становлять мовний етикет. Він є складовою частиною загального етикету і становить правила мовної поведінки, що поширені в національних, соціальних, професійних групах. Так склалося, що ми живемо в епоху активних змін. Зміни ці стосуються соціальної, політичної, освітньої та інших галузей. При цьому в кожного, хто звертає увагу на рідну мову виникає ряд запитань. Для лінгвістів важливо з'ясувати таке: чи може мова залишатися незмінною,